

چند فرهنگی در نظام‌های آموزشی (با رویکرد تطبیقی)

مؤلف

دکتر اکبر رهنما

(دانشیار دانشگاه شاهد)

حامد بخشی

رعنا صباغ اسماعیلی

انتشارات آوای نور

تهران - ۱۳۹۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۳۸۲-۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۷۱۵۳۵
عنوان و نام پدیدآور	: چندفرهنگی در نظام‌های آموزشی (با رویکرد تطبیقی) / مولف اکبر رهنما، حامد بخشی، رعنا صباغ‌اسماعیلی
مشخصات نشر	: تهران: آوای نور، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۴ص؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
موضوع	: آموزش و پرورش چند فرهنگی Multicultural education --
موضوع	: آموزش و پرورش چند فرهنگی -- ایران Multicultural education -- Iran
موضوع	: آموزش و پرورش چند فرهنگی -- مطالعات میان فرهنگی
موضوع	: Multicultural education -- Cross-cultural studies
موضوع	: آموزش و پرورش -- فرصت‌های برابر Educational equalization
موضوع	: فرزندان مهاجران -- آموزش Children of immigrants -- Education
رده بندی دیویی	: ۱۱۷/۳۷۰
رده بندی کنگره	: LC ۱۳۹۷۱۰۹۹ ج ۹ /
سرشناسه	: رهنما، اکبر، ۱۳۴۳ -
شناسه افزوده	: بخشی، حامد، ۱۳۶۶ -
شناسه افزوده	: صباغ اسماعیلی، رعنا، ۱۳۶۹ -
وضعیت فهرست نویسی	: فیا

تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهید وحید نظری،
پلاک ۹۹، طبقه دوم تلفن: ۶ و ۶۶۹۶۷۳۵۵ / شماره: ۶۶۴۸۰۸۸۲

چندفرهنگی در نظام‌های آموزشی (با رویکرد تطبیقی)

مولف: دکتر اکبر رهنما - حامد بخشی - رعنا صباغ اسماعیلی

ناشر: انتشارات آوای نور

چاپ: اول ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۳۸۲-۹

قیمت ۱۵۵۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

مقدمه یا پیشگفتار..... ۸

Error! Bookmark not defined. بخش اول: آموزش چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined. فصل اول: فرهنگ و خرده فرهنگ

Error! Bookmark not defined..... **تعریف فرهنگ**

Error! Bookmark not defined..... **انواع فرهنگ**

Error! Bookmark not defined..... **مفهوم خرده فرهنگ**

Error! Bookmark not defined..... **کارکردهای خرده فرهنگ**

Error! Bookmark not defined..... **آموزش و پرورش و خرده فرهنگها**

Error! Bookmark not defined..... **جایگاه و اهمیت خرده فرهنگها در نظام آموزش و پرورش**

Error! Bookmark not defined..... **انواع رویکردها در مواجهه با دخالت خرده فرهنگها در برنامه درسی**

Error! Bookmark not defined. فصل دوم: تنوع فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... **تنوع فرهنگی**

Error! Bookmark not defined..... **تنوع دینی و مذهبی**

Error! Bookmark not defined..... **تنوع زبانی**

Error! Bookmark not defined..... **تنوع قومی**

Error! Bookmark not defined..... **تنوع ملی**

Error! Bookmark not defined..... **تنوع فرهنگی از دیدگاه یونسکو**

Error! Bookmark not defined. فصل سوم: کثرت گرایی

Error! Bookmark not defined..... **کثرت گرایی**

Error! Bookmark not defined..... مفروضه‌های کثرت گرایی

Error! Bookmark not defined..... عرصه‌های نگتر گرایی (انواع پلورالیسم)

Error! Bookmark not defined..... اجتماعی و سیاسی

Error! Bookmark not defined. (کثرت گرایی فرهنگی) فصل چهارم: آموزش چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... تعلیم و تربیت و رویکرد چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... مشکلات آموزش تک فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... تاریخچه آموزش چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... تعریف آموزش چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... ضرورت آموزش چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... واقعیت اجتماعی

Error! Bookmark not defined..... تأثیر فرهنگ و نژاد انسان بر رشد و پیشرفت او

Error! Bookmark not defined..... شرایط تدریس و یادگیری اثربخش

Error! Bookmark not defined..... رویکردهای آموزش چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... اهداف، رویکرد و گستره آموزش چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... برنامه درسی آموزش چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... رشد و توسعه فردی

Error! Bookmark not defined..... شایستگی‌های اجتماعی چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... توسعه سواد قومی و فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... تبیین نگرش‌ها و ارزش‌ها

Error! Bookmark not defined..... توانمندی در مهارت‌های اصلی

Error! Bookmark not defined..... بهبودی فردی برای اصلاح اجتماعی

Error! Bookmark not defined..... عناصر آموزش چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... آموزش چند فرهنگی و زبان

Error! Bookmark not defined..... تربیت معلم در آموزش چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... جهانی شدن و تعلیم و تربیت

Error! Bookmark not defined. بخش دوم: آموزش چند فرهنگی در نظام های آموزشی

Error! Bookmark not defined. فصل پنجم: آموزش چند فرهنگی در نظام آموزشی ایران

Error! Bookmark not defined..... سخنی کوتاه درباره ایران

Error! Bookmark not defined..... تاریخچه نظام آموزشی ایران

Error! Bookmark not defined..... سیاست های نظام آموزشی

Error! Bookmark not defined..... اهداف نظام آموزشی ایران

Error! Bookmark not defined..... الگوی هدف گذاری و اهداف کلی

Error! Bookmark not defined..... وضعیت آموزش چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... چند فرهنگی از منظر توجه و تکلیف اسناد و قوانین بالادستی کشور

Error! Bookmark not defined..... مدارس چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... مولفه و مقولات آموزش چند فرهنگی در اسناد آموزشی

Error! Bookmark not defined..... وضعیت محتوای آموزش چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... وضعیت روشهای آموزش چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined. فصل ششم: آموزش چند فرهنگی در نظام آموزشی کشور آلمان

Error! Bookmark not defined..... سخنی کوتاه درباره آلمان

Error! Bookmark not defined..... سیاست‌های آموزشی

Error! Bookmark not defined..... بودجه آموزشی

Error! Bookmark not defined..... وضعیت آموزش چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... فعالیت‌های فرهنگی ارتقای آموزش چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... سیاست چند فرهنگی گرایي

Error! Bookmark not defined..... استراتژی‌های آموزش چندفرهنگی

Error! Bookmark not defined..... مشارکت نهادهای دولتی با بخش خصوصی

Error! Bookmark not defined..... مولفه و مقولات آموزش چند فرهنگی در اسناد آموزشی

Error! Bookmark not defined..... وضعیت محتوای آموزش چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... وضعیت روش‌های آموزش چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined..... فصل هفتم: آموزش چندفرهنگی در نظام آموزشی کشور استرالیا

Error! Bookmark not defined..... سخنی کوتاه درباره استرالیا

Error! Bookmark not defined..... سیاست‌های آموزشی

Error! Bookmark not defined..... چالش‌های فراروی نظام آموزشی

Error! Bookmark not defined..... امتیازات آموزشی

Error! Bookmark not defined..... اصول و اهداف آموزشی

Error! Bookmark not defined..... اولویت‌ها و علایق آموزشی

Error! Bookmark not defined..... قوانین آموزشی

Error! Bookmark not defined..... مدیریت آموزشی

Error! Bookmark not defined..... بودجه و هزینه‌های آموزشی

Error! Bookmark not defined..... وضعیت آموزش چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined.....دستور کار ملی برای یک استرالیای چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined.....سیاست امور چند فرهنگی و شهروندی

Error! Bookmark not defined.....آمیزش فرهنگ ها

Error! Bookmark not defined.....مدارس چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined.....تربیت معلم براساس الگوی آموزش چند فرهنگی

Error! Bookmark not defined.....مؤلفه و مقولات آموزش چند فرهنگی در اسناد آموزشی

Error! Bookmark not defined.....فصل هشتم: ارزیابی و نتیجه گیری

Error! Bookmark not defined.....نتیجه گیری

Error! Bookmark not defined.....راهبردهای ارتقای آموزش چند فرهنگی در کشور

Error! Bookmark not defined.....منابع و مأخذ

Error! Bookmark not defined.....منابع فارسی

Error! Bookmark not defined.....منابع لاتین

مقدمه یا پیشگفتار

فرهنگ مجموعه‌ای از باورها و راهکارهای گروه‌های انسانی است همچنین فرهنگ را می‌توان به انواعی مانند فرهنگ ملی، فرهنگ قومی، فرهنگ بین ملت‌ها و... تقسیم نمود و در هر جامعه‌ای اقوام و اقلیت‌های قومی از مهمترین خرده فرهنگ‌های آن جامعه محسوب می‌شود.

از طرفی حوزه فرهنگی به ویژه برنامه درسی معطوف به خرده فرهنگ‌ها در نظام تعلیم و تربیت کشورها از اهمیت و جایگاه مهمی برخوردار است و تنوع فرهنگی نیز واقعیتی غیرقابل انکار است که در رویکرد آموزش چندفرهنگی باید بدان توجهی شایسته نمود تنوع فرهنگی نسبت به تفاوت‌های گروهی در دستاوردهای مادی و غیرمادی جلوه‌گر می‌شود. اصطلاح چندفرهنگی مفهومی است که در سال‌های اخیر مورد تاکید تعلیم و تربیت و به ویژه جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت قرار گرفته است. در واقع می‌توان گفت امروزه گوناگونی فرهنگ‌ها و حفظ هویت‌های متفاوت فرهنگی به عنوان مطالبه‌ای عمومی تمامی ساکنان کره زمین در آمده است.

آموزش چندفرهنگی در پاسخ به جنبش‌های تجدید حیات قومی و مهاجرت‌های محلی و بین‌المللی به وجود آمد این جنبش‌ها به ویژه از دهه ۶۰ و ۷۰ میلادی آغاز گردید، هنگامی که این جنبش‌ها ظهور کردند گوناگونی قومی، فرهنگی، زبانی و نژادی یکی از ویژگی‌های اصلی کشورهای غربی محسوب می‌شد، البته محث «چند فرهنگی» در جهان قدمتی دیرینه دارد، لیکن چون ارتباطات الزامات و مواجهات فرهنگی جوامع امروز بسیار گسترده شده است این موضوع نیز از اهمیت مضاعفی برخوردار گردیده است.

هدف اساسی آموزش چندفرهنگی به زعم صاحب نظران این قلمرو نائل گردیدن به موضوع به برابری و عدالت آموزشی است. همچنین اندیشمندان

حوزه مطالعاتی آموزش چندفرهنگی لاقبل به سه دلیل توجه به آن را ضروری می‌دانند:

واقعیت‌های اجتماعی

تاثیر فرهنگ و نژاد انسان در رشد و پیشرفت او

شرایط یاددهی و یادگیری موثر در اثر توجه به فرهنگ‌های کلاسی متفاوت.

ضرورت توجه به آموزش چندفرهنگی در کشورمان نیز از آن جهت مطرح است که فرهنگ ایرانی شامل خرده‌فرهنگ‌ها، قومیت‌ها، نژادها، زبان‌ها و گویش‌های مختلف و متفاوتی است. پیداست آموزش‌های «تک‌فرهنگی» در کشورهایی نظیر کشور ما وافی به مقصود نبوده و ضروری است که به الزامات آموزش‌های چندفرهنگی در ایران توجه کرد. سه عنصر مهم نظام تربیتی؛ برنامه‌های درسی و آموزشی، تربیت معلم و مربی و الگوها و شیوه‌های تدریس مبتنی بر ویژگی‌های خرده فرهنگ‌های بومی در سطوح تحصیلی مختلف باید دچار تحول و دگرگونی گردد تا نتایج آموزشی و تربیتی موثری حاصل شود.

کتاب حاضر در این راستا تهیه و تدوین گردیده است و مولفان امیدوارند که در این اثر سهمی هرچند اندک در برآورده شدن نیازهای مربوط به آموزش چندفرهنگی داشته و گامی باشد به سوی عدالت آموزشی و تربیتی که یکی از دستاوردهای مهم آموزش‌های چندفرهنگی و در نظر گرفتن تنوع و تکثر دیدگاه‌های فراگیران است.

و من الله توفیق

دکتر اکبر رهنما

حامد بخشی

رعنا صباغ اسماعیلی

